Türoszi Vilmos (c. 1130-1186):

Bouillon Gottfried, a „Szent Sír Védelmezője”[139]

Midőn a Szent Város házait s utcáit az Úr túláradó kegyelméből helyreállították, és az élet visszatért a megszokott kerékvágásba, a sereg hét napot töltött örvendezve, lelki boldogságban és az Úr félelmében. A nyolcadik napon [1099. július 22.] a hercegek összegyűltek, s miután a Szentlélek kegyelmét kérték, tanácskozni kezdtek, kit válasszanak maguk közül, aki uralkodik és királyi kötelességeit gyakorolja a tartományban. Míg tanácskoztak, a klérus egy része is összeült. Utóbbiak lelki gőgjükben felfuvalkodtak, és saját céljaikat keresték, nem Jézus Krisztuséit. Egy titkos üzenetet készítettek, melyet azokhoz a hercegekhez akartak eljuttatni, akik részt vettek a királyválasztó konklávén. Mikor az üzenetet elfogadták, a klérus képviselői azt mondták a hercegeknek: „Tudtára adatott a klérusnak, hogy ti azért gyűltetek össze, hogy királyt válasszatok magatok közül. Szándékotok jogosnak és hasznosnak látszik számunkra, és érdemesnek az elfogadásra, amennyiben az illő rendet betartjuk. Mert bizonyos, hogy a szellemi dolgoknak nagyobb a méltósága, mint a világiaké, és valóban a nagyobb méltóságé az elsőbbség. Úgy tűnik nekünk ezért, hogy, hacsak nem egy fordított rendet követünk, egy vallásos személyt, egy Istennek tetsző férfiút szükséges először megválasztani, aki tudja, hogyan vezesse Isten Egyházát. Ezt kell először keresni, mintsem egy világi hatalom megválasztását. Ha ti ezt az eljárást követitek, mi örülni fogunk és szívvel lélekkel veletek leszünk. De ha nem így tesztek, akkor ítélkezni és rendelkezni fogunk, hogy az, amit elrendeltetek, érvénytelen és erőtlen legyen az emberek között…”

A hercegek mindazonáltal az előbb említett üzenetet komolytalannak és érdektelennek tekintették… Néhányan azt mondták, hogy ahhoz, hogy a választás Istennek tetsző legyen és a jelölt érdemeit számba vegye, úgy kell lefolytatni, hogy ki kell kérdezni néhányakat a nagy vezetők emberei közül, ünnepélyes eskü alatt, uraik magatartásáról és szokásairól, úgy, hogy az igazságot mondják el, bármilyen hamisság hozzákeverése nélkül. Így is történt, és a választókat a legteljesebben és leghívebben tudósították a jelöltek érdemeiről. Azok, akiket nagyon szigorúan kikérdeztek a kívánt eskü alatt, kényszerítve voltak megvallani titokban uraik vétkeit és ugyanúgy elszámlálni erényeiket, így egészen pontosan lehetett tudni, milyen emberek az uraik. Amikor egyebek között a Herceg [Gottfried] személyzetére került a sor, ezek azt válaszolták: a Herceg összes cselekedetei között az volt a legzavaróbb a szolgái számára, hogy amikor a Herceg belépett a templomba, még a szentmise után sem távozott onnan. Sőt, a papoktól és azoktól, akik gyakorlottak az efféle dolgokban, kért egy összeírást minden képről és szoborról. Társai, akiket más dolgok érdekeltek, ezt unalmasnak találták, sőt émelyítőnek. Továbbá az ételei, melyeket mindig egy bizonyos és alkalmas órában fogyasztott, kihűltek és ehetetlenné váltak a hosszú és bosszantó késlekedések miatt. Az elektorok, akik ezeket a dolgokat hallották, azt mondták: „Áldott az az ember, akinek hibájaként róják föl azokat a jellemvonásait, melyeket másoknál erénynek neveznek.” Végül a tanácskozás és számos megfontolás után, egyhangúlag megválasztották a

---

[139] Fordította: *Z. Tóth Csaba*.

Forrás: William of Tyre, *Historia rerum in partibus transmarinis gestarum*, IX, 1-2, 5, *Patrologia Latina* 201, 433-35, 437-38, in: James Brundage, *The Crusades: A Documentary History*, (Milwaukee, WI: Marquette University Press, 1962), 70-73. Internet Medieval Source Book, http://www.fordham.edu/halsall/sbook.html. Képek: Gottfried von Bouillon elképzelt alakjának szobra, Hofkirche, Innsbruck, és a Bouillon-családfa részlete a családi címerrel.

Herceg urat. Himnuszokat és hálaadó énekeket zengve, a legáhítatosabban hozták őt az Úr Szent Sírjához.

Azt is mondják, hogy a nemesek többsége rossz véleménnyel volt Rajmond úrról, Toulouse grófjáról. Amikor megtudták, hogy ha a királyságot nem Rajmond úrnak adják, ő azonnal hazatér, erre azok, akiket eltöltött a honvágy, különböző dolgokat eszeltek ki, hogy kényelmetlenéget okozzanak neki [ti. mihamarabbi indulásra ösztönözzék], és annak ellenére cselekedtek ekképpen, amit a lelkiismeretük diktált számukra. Rajmond gróf mindazonáltal elkergette honfitársait és nem tért haza, hanem ehelyett a legodaadóbban követte Krisztust. Meghosszabbította a zarándoklatot, amelyre vállalkozott, és követte azt végig, önkéntes szegénységben…

Miután a sokat említett Herceg urat Isten kegyelméből megerősítették a királyság élén, és az összes perlekedést követően, melyek támadtak, majd elcsitultak, a királyság az ő napjaiban biztonságosabb és nyugodtabb lett. Ő csupán egy esztendeig uralkodott, mivel, az emberek bűnei miatt, a Királyságot Isten megfosztotta a herceg gondoskodásától. A herceg életre keltette az újonnan alapított Királyságot, és megvédelmezte a támadók zaklatásai ellen. Pályafutása kettétörött, nehogy megrontsa szívét az ördög; miként íratik: „A könyörületesség embere eltávozott, és senki sem érti, miért”…[Zakariás 12.10.]

Gottfried herceg a frank királyságban született, Reims tartományban, Boulogne városában, az Angol-tengernél. Dicső és vallásos elődöktől származott. Atyja az idősb Eustace úr volt, tartományának híres és ragyogó grófja, akinek számos és emlékezetes művére még ma is emlékeznek a környező tartományok öregjei, és mint vallásos és istenfélő embert áldja a kegyes emlékezet. Gottfried herceg édesanyja jól ismert volt a Nyugat nemeshölgyei között életviteléről és nemesszívűségéről. Idának hívták, aki a húga volt a fennkölt Lorraine-i Gottfried hercegnek, kit Strumá-nak is ismertek. Ez utóbbi Gottfried herceg, mivel nem volt gyermeke, örökbefogadta unokaöccsét, Gottfriedet, mint fiát, és neki adományozta egész örökségét. Így, midőn az idősb Gottfried meghalt, az ifjú Gottfried lett a herceg.

A fiatalabb Gottfried hercegnek három testvére volt, akik becsületes életük és kiváló tulajdonságaik okán igaz társai voltak: Balduin úr, Edessa grófja, aki Gottfriedot követte a Jeruzsálemi Királyság trónján; Eustace úr, Boulogne grófja, aki atyja nevét viselte, és követte a grófság és birtokai élén, s a harmadik Wilhelm, egy kiváló férfiú, nem kisebb erényekkel és erővel, mint atyja és fivérei. Közülük az első kettő követte urukat és testvérüket, Gottfried herceget a nagy zarándoklatra, míg a harmadik otthon maradt.

Gottfried volt köztük a legidősebb születés szerint, és a legelső a lelki kiválóságok szerint is… Vallásos férfiú volt, jámbor, erényes és istenfélő. Igazságos volt, távol tartotta magát az ördögtől, becsületes és megbízható volt kötelezettségvállalásaiban. Megvetette a világi hívságokat, ami ritka dolog volt abban az időben és különösen azok között, akik katonai foglalkozást űztek. Imáiban és kegyes cselekedeteiben kitartó volt, híres nagylelkűségéről, nyájas jóindulatáról, udvariasságáról és könyörületességéről. Egész élete dicséretreméltó és Istennek tetsző volt. Termetre magas volt, és noha alacsonyabb az igazán nagytermetűeknél, mégis magasabb volt az átlagos magasságú embereknél. Páratlanul erős volt, vaskos végtagokkal, férfias mellkassal, és arcvonásokkal. Haja és szakálla közepesen hosszú volt. Mindenki a legkiválóbbnak tekintette a fegyverek és harci műveletek dolgában.

THE BOUILLONS

Ludwig IV. Transmarinus
† 954

Karl, Herzog von Nieder-lothringen

Gerberga
m. Lambert, Graf v. Löwen u. Brabant

Mathilde
m. Graf Eustach v. Boulogne

Eustach II.
m. Ida, dau. of Gottfried der Bärtigen
† 1070

Gottfried v. Bouillon
„Advocatus Sancti Sepulcri"
the Legendary Leader
of the First Crusade
c. 1058-1100

Eustach

Baldwin
King of Jerusalem

Wilhelm

Az V. Kelemen pápa által megbízott atyák vizsgálatának jegyzőkönyve a Templomos Lovagrend vezetői, Raymbaud de Caron, Geoffroy de Charny, Geoffroy de Gonneville, Hugo de Pérraud, és Jacques de Molay nagymester ügyében, Chinon várában, a tours-i egyházmegyében, 1308. augusztus 17-20 között[140]

1308. augusztus 17-20, Chinon vára

Az Úr nevében, ámen. Mi, Berengár, Isten kegyelméből a Szt. Nereus és Achileus templom bíboros presbitere, Stephanus, a therminisi Szt. Ciriacus templom bíboros presbitere, valamint Landolf, a Szt. Angyal templom bíboros presbitere, e hivatalos közleményben tudatjuk mindenkivel, akik olvasni fogják, hogy mivel legszentebb atyánk és urunk, Kelemen, az isteni gondviselés által a szent római egyetemes egyház legfőbb pontifexe, miután fogadta Franciaország dicső királyának szavait és a számos beszámolót a prelátusoktól, hercegektől, grófoktól, báróktól, és a mondott királyság más alattvalóitól, nemesektől és közrendűektől egyaránt, beleértve a templomos rend néhány testvérét, papjait, lovagjait, preceptorait és szolgáit — vizsgálatot indított a mondott rend testvéreire, katolikus hitére és előírásaira vonatkozóan, mely rend ***nyilvánosan rossz hírbe keveredett***. Ugyanazon pápa úr tudni óhajtja a tiszta, teljes és megalkuvás nélküli igazságot a mondott rend vezetőiről, név szerint ***Jacques de Molay*** testvérről, a templomos lovagok rendjének nagymesteréről, ***Raymbaud de Caron*** testvérről, a tengerentúli [ekkor már ciprusi] templomos lovagok rendházainak preceptoráról, ***Hugo de Pérraud*** testvérről, Franciaország preceptoráról, ***Geoffroy de Gonneville*** testvérről, Aquitánia és Poitou preceptoráról, és ***Geoffroy de Charny***-ról, Normandia preceptoráról, megparancsolva és megbízva bennünket különösképpen az ő [pápa úr] szóban kifejezett akaratára, hogy a leggondosabban vizsgáljuk ki az igazságot, kikérdezve a nagymestert és az említett preceptorokat, egytől-egyig és személyenként, közjegyzők és megbízható tanúk jelenlétében.

És a mondott legfőbb pontifex úr megbízása és meghatalmazása szerint cselekedve, kikérdeztük az említett nagymestert és a preceptorokat, és megvizsgáltuk őket a fent leírt ügyekkel kapcsolatban. Szavaikat és vallomásaikat pontosan úgy adták elő, ahogy itt leírták a jegyzők, akiknek nevét az alábbiakban tanúk jelenlétében felsoroljuk. Megparancsoltuk, hogy ezeket a dolgokat ebben a hivatalos formában, a pecsétünkkel hitelesítve rögzítsék.

A mi Urunk 1308. évében, a 6. indikcióban, augusztus 17. napján, a mondott V. Kelemen pápa pontifikátusának 3. évében, ***Raymbaud de Caron*** testvért, a tengerentúli

[140] Fordította Z. Tóth Csaba az angol fordítása nyomán, http://www.inrebus.com/chinon.php, ld. latinul, hátul.

templomos lovagok rendházainak preceptorát hozták elénk, a fent említett atyák elé, Chinon várában, a tours-i egyházmegyében. A mondott testvér a kezét a mi Urunk szent evangéliumára helyezve megesküdött, hogy a tiszta és teljes igazságot mondja önmagáról, ugyanúgy a rend személyeiről és testvéreiről, és magáról a rendről, a katolikus hit kérdéseire és a mondott rend szabályaira vonatkozóan, és a rend öt különleges személyéről is. Mikor gondosan kikérdeztük a rendbe történt belépése idejéről és körülményeiről, ő azt mondta, hogy ez nagyjából negyvenhárom éve történt, amikor Roncelin De Fos testvér, Provence akkori preceptora által lovaggá ütötték és a templomos rendbe fogadták, Richarenchess városában, Carpentras vagy Saint-Paul-Trois-Chateaux egyházmegyéjében, a helyi templomos rendház kápolnájában. A szertartás folyamán a felvevő nem mondott semmi helytelent a novíciusnak, de a felavatás után egy szolgatestvér jött hozzá, akinek nevére nem emlékszik, mert már rég meghalt. Ő egy ***kis keresztet*** viselt a köpenye alatt, és amikor minden testvér elment és egyedül maradtak, ti. ez a szolgatestvér és a vallomástevő, ez a szolgatestvér megmutatta ezt a keresztet a vallomástevőnek, aki nem emlékszik rá, hogy ez a feszületet ábrázolta vagy sem, de úgy véli, hogy egy festett vagy faragott kereszt volt. És ez a szolgatestvér azt mondta a vallomástevőnek: ***„Ezt meg kell tagadnod.”*** És a vallomástevő, aki nem gondolta, hogy bűnt követ el, bevallotta: ***„És így tettem.”*** Ez a szolgatestvér azt is mondta a vallomástevőnek, hogy ***meg kell őriznie a tisztaságát és szüzességét, de ha nem így tesz, jobb, ha titokban teszi, mint nyilvánosan***. A vallomástevő azt is mondta, hogy a megtagadást nem szívből követte el, hanem csak a szájával. Azután azt mondta, hogy másnap feltárta ezt Carpentras püspökének, vér szerinti rokonának, aki jelen volt a mondott helyen, és a püspök azt mondta neki, hogy rosszul cselekedett és bűnt követett el. Ezután a vallomástevő meggyónta ezt ennek a püspöknek, aki penitenciát rótt ki rá, melyet teljesített, állítása szerint.

Amikor a ***szodómia*** bűnéről kérdeztük, azt mondta, hogy ő ***sosem*** gyakorolta s ***nem*** volt részese sem, és sosem hallott róla, hogy a templomos lovagok belekeveredtek volna ennek bűnébe, kivéve azt a ***három lovagot***, akiket ***életfogytig*** tartó börtönbüntetésre ítéltek Pilgrim várában. Amikor arról kérdeztük, hogy a mondott rend testvéreit ugyanúgy vették-e fel, mint őt, azt válaszolta, hogy nem tudja, mivel ő sosem avatott fel senkit, és csak két vagy három testvér felvételét látta. Velük kapcsolatban nem tudja, hogy vajon megtagadták-e Krisztust, vagy sem. Amikor kérdeztük ezeknek a testvéreknek a nevéről, azt mondta, hogy az egyiket Péternek hívták, de nem emlékszik a családnevére. Amikor kérdeztük, hogy ő hány éves volt, amikor a mondott rend tagja lett, azt válaszolta, hogy nagyjából tizenhét. Amikor ***a kereszt leköpéséről és a fej imádásáról*** kérdeztük, azt mondta, hogy erről ***nem tud semmit***, hozzátéve, hogy ő sosem hallotta ennek a fejnek az említését, csupán akkor, amikor Kelemen pápa úr beszélt erről a múlt évben. Amikor kérdeztük ***a csók gyakorlatáról***, azt válaszolta, hogy a fent említett Roncelin testvér megcsókolta őt a száján, amikor testvérré avatta; azt mondta, hogy más csókokról nem tud. Amikor megkérdeztük, hogy fenntartja-e, amit a vallomásában mondott, akár az igazság szerint tette, vagy akár hozzátett bármi hamisat, vagy bármit elhallgatott a teljes igazságból, azt válaszolta, hogy fenntartja a vallomását, amit mondott, hogy ez igaz, és nem tett hozzá semmi igaztalant, és nem hallgatott el semmit, ami igaz. Amikor megkérdeztük, hogy kérésre, jutalomért, hálából, kegyért, félelemből, gyűlöletből vagy valaki rábeszélésére vallott, vagy kényszer hatása alatt, félve a kínzástól, azt válaszolta, hogy ***egyik sem*** [befolyásolta].

Azután ugyanez a Raymbaud testvér letérdelt és kezét összekulcsolva ***a bűnbocsánatot kérte*** a fent említett tettekre vonatkozóan. És eközben Raymbaud testvér szidalmazta jelenlétünkben a fenti eretnekséget, ugyanúgy minden más eretnekséget.

Másodjára megesküdött, a kezét a mi Urunk szent evangéliumán nyugtatva, hogy engedelmeskedik az egyház tanításainak, melyeket megtart, védelmezi és megtartja a katolikus hitet, melyet a római egyház képvisel, fenntart és hirdet, hasonlóképpen másokat is erre tanít és buzdít, és hogy hívő keresztényként fog élni és halni. Esküje után a pápa úr különleges meghatalmazásával élve kiegészítettük Raymbaud testvér alázatos kérését az egyház által szokásos formában, és ***feloldoztuk a kiközösítés ítélete alól*** a fent említett tettekkel kapcsolatban, visszavezetve őt az egyházzal való egységbe, és visszahelyezve őt az egyház hitével és szentségeivel való egyesüléshez.

Ugyanazon a napon, ***Geoffroy de Charny***, a templomos rend normandiai rendházainak preceptora is személyesen megjelent a korábban leírt módon és formában a jelenlétünkben és a jegyzők jelenlétében, hasonlóképpen a tanúk előtt, szerényen esküdve, a kezét az Úr evangéliumára helyezve, és megkérdeztük a mondott rendbe való felvétele módjáról. Ő tanúsította, hogy ez nagyjából negyven évvel ezelőtt volt, amikor felvette őt a templomos lovagok rendjébe Amaury de la Roche testvér, Franciaország preceptora, Étamps-ban, a sens-i egyházmegyében, a helyi templomos rendház kápolnájában. A szertartáson jelen volt Jean le Franceys, Pédenac preceptora, és kilenc vagy tíz testvér a mondott rendből, akikről úgy véli, hogy már mind elhunytak. És amikor felavatták és a vállára terítették a rend köpenyét, a testvér, aki a szertartást végezte, odament hozzá ugyanabban a kápolnában, és mutatott neki egy feszületet Krisztus alakjával, és azt mondta neki, hogy nem kell hinnie a Megfeszítettben, hanem meg kell tagadnia Őt. Ekkor az újonnan felvett testvér a mondott felvevő kérésére ***megtagadta Őt szavakban, de nem a szívéből***. Azt is mondta, hogy a felvétele idején a novícius ***megcsókolta*** a felvevőt a száján és a mellén, a ruháját keresztül, a tisztelet jeleként.

Amikor megkérdeztük, hogy vajon a többi templomos testvért is ugyanilyen módon vették-e fel a rendbe, azt felelte, hogy ***nem tudja***. Azt is mondta, hogy ő maga is felvett egy testvért a mondott rendbe, ugyanolyan szertartás keretében, mellyel őt magát felvették. Azután felvett még számos másik testvért a fentebb leírt ***megtagadási jelenet nélkül***, helyes módon. Azt is mondta, hogy ő meggyónta a kereszt megtagadását az akkori jeruzsálemi pátriárkának, amit a felavatási szertartáson tett, melyre kényszerítette a felvevő testvér, és bűnbocsánatot nyert.

Amikor alaposan kikérdeztük ***a kereszt leköpéséről, a csók gyakorlatáról, a szodómia vétkéről, és a fej imádásáról,*** ő azt válaszolta, hogy erről ***nem tud semmit***. A további kihallgatáskor azt mondta, hogy úgy gondolta, hogy más testvéreket is ugyanolyan módon vették fel a rendbe, mint őt. Azt mondta azonban, hogy nem tudja bizonyosan, hogy mikortól vonták félre az újonnan felvetteket úgy, hogy a többi jelenlévő testvér az épületben nem látta és nem hallotta, mi történt velük. Kérdeztük, hogy hány éves volt, amikor felvették a mondott rendbe, és azt válaszolta, hogy tizenhat vagy tizenhét körül.

Amikor megkérdeztük, hogy kérésre, jutalomért, hálából, kegyért, félelemből, gyűlöletből vagy valaki rábeszélésére vallott, vagy kényszer hatása alatt, félve a kínzástól, azt válaszolta, hogy ***egyik sem*** [befolyásolta]. Amikor megkérdeztük, hogy fenntartja-e, amit a vallomásában mondott, akár az igazság szerint tette, vagy akár hozzátett bármi hamisat, vagy bármit elhallgatott a teljes igazságból, azt válaszolta, hogy fenntartja a vallomását, amit mondott, hogy ez igaz, és nem tett hozzá semmi igaztalant, és nem hallgatott el semmit, ami igaz.

Ezután a ***feloldozás kegyelmében részesítettük*** Geoffroy testvért, aki a fent leírt formában és módon megtagadta a nekünk elmondott és minden más eretnekséget, és megesküdött az Úr szent evangéliumára, és alázatosan kérte a feloldozás kegyelmét, visszavezettük őt az egyházzal való egységbe, visszahelyezve őt az egyház hitével és szentségeivel való egyesüléshez.

Ugyanazon a napon, a jelenlétünkben és a jegyzők, valamint az alább felsorolt tanúk jelenlétében ***Geoffroy de Gonneville*** testvér jelent meg személyesen, és alaposan kikérdeztük a felvétele idejéről és körülményeiről, és a fent leírt egyéb dolgokról. Ő azt válaszolta, hogy huszonnyolc éves kora körül járt, amikor felvette a templomos lovagok rendjébe Robert de Toreville lovagtestvér, a templomos rend [. . .] rendházainak preceptora, [. . .] városában, a helyi rendház kápolnájában. Ez a felvevő, miután erre az újonnan felvett tagra helyezte a templomos lovagok köpenyét, egy bizonyos könyvben ábrázolt keresztet mutatott neki, és azt mondta, hogy ***meg kell tagadnia Azt, Akinek képét a keresztén ábrázolták***. Amikor az újonnan felvett nem akart így tenni, a felvevő többször felszólította, hogy így kell tennie. És mivel ő teljesen elutasította, hogy így tegyen, a felvevő, látva ellenállását, azt mondta: „Megesküszöl-e nekem, hogy ha bármely testvér megkérdezi, te azt mondod, hogy megtagadtad a keresztet, holott én megengedtem, hogy ne tedd?" És az újonnan felvett azt válaszolta, hogy „igen", és megígérte, hogy ha a mondott rend bármely testvére megkérdezi, ő azt mondja, hogy elvégezte a megtagadást. És, mint mondta, ő nem végzett más megtagadást. Azt is mondta, hogy az említett felvevő azt mondta neki, hogy ***köpje le*** az említett keresztet. Amikor az újonnan felvett nem akarta megtenni, a felvevő a kezét a kereszt fölé helyezte, és azt mondta: „Legalább a kezemet köpd le!" És mivel a felvett tartott tőle, hogy a felvevő elveszi a kezét, és ő mégis a keresztre köp, ő nem akart köpni a kereszt fölé helyezett kézre sem.

Amikor alaposan kikérdeztük a szodómia bűnéről, a fej imádásáról, a csók gyakorlatáról és más dolgokról, melyek miatt a mondott rend testvérei rossz hírbe keveredtek, ő azt mondta, hogy ***ezekről nem tud semmit***. Amikor megkérdeztük, hogy vajon a rend más testvéreit is ugyanolyan módon vették-e fel, mint őt, azt mondta, hogy szerinte az említett beavatása idején a testvéreket ugyanúgy vették fel, mint őt.

Amikor megkérdeztük, hogy kérésre, jutalomért, hálából, kegyért, félelemből, gyűlöletből vagy valaki rábeszélésére vallott, vagy kényszer hatása alatt, félve a kínzástól, azt válaszolta, hogy ***egyik sem*** [befolyásolta]. Ezután a feloldozás kegyelmében részesítettük Geoffroy de Gonneville testvért, aki a fent leírt formában és módon megtagadta a nekünk elmondott és minden más eretnekséget, és megesküdött az Úr szent evangéliumára, és alázatosan kérte a ***feloldozás*** kegyelmét, és visszavezettük őt az egyházzal való egységbe, visszahelyezve őt az egyház hitével és szentségeivel való egyesüléshez.

Azután a hónap tizenkilencedik napján, a jelenlétünkben, valamint a jegyzők és tanúk jelenlétében személyesen megjelent ***Hugo de Pérraud***, a templomos rendházak preceptora, és esküt tett az Úr szent evangéliumára, kezét ráhelyezve a fent leírt módon. Ez a Hugo testvér, az említett módon megesküdve, és alaposan kikérdezve, beszélt a beavatása módjáról, amit a helyi templomos rendházban kapott, ennek templomában. Ez negyvenhat évvel ezelőtt történt, Szt. Magdolna ünnepe után. A rendbe saját atyja, Hubert de Perraud vette fel, a templomos rendházak vizitátora [. . .]-ben, aki vállára helyezte a mondott rend köpenyét. Ennek megtörténtével, a mondott rend bizonyos testvére, név szerint John, aki azután de La Muce preceptora lett, a kápolna bizonyos részébe vitte őt,

mutatott neki egy keresztet Krisztus ábrázolásával, és megparancsolta neki, hogy ***tagadja meg*** Azt, Akinek képét a kereszten ábrázolták. Ő eleinte elutasította ezt, amennyire tehette. De végül legyőzte a félelme John testvértől és fenyegetőzéseitől, és egyszer megtagadta Azt, Akinek képét a kereszt ábrázolta. És bár John testvér többször követelte, hogy ***köpje le*** a keresztet, ő elutasította.

Amikor arról kérdeztük, hogy meg kellett-e ***csókolnia*** a felvevőt, azt mondta, hogy igen, és csak a száján.

Amikor a szodómia bűnéről kérdeztük, azt válaszolta, hogy ***sosem*** kényszerítették erre, és sosem követte el.

Amikor arról kérdeztük, hogy ő felvett-e másokat a rendbe, azt válaszolta, hogy többször is, és hogy több tagot vett fel, mint bárki más a rend élő tagjai közül.

Amikor a szertartásról kérdeztük, mellyel felvett másokat, azt mondta, hogy miután ezeket felvette és megkapták a rend köpenyét, megparancsolta nekik, hogy tagadják meg a keresztet és ***csókolják meg őt a háta alján, a köldökén és azután a száján***. Azt is mondta, hogy előírta nekik, hogy tartózkodjanak a nők társaságától, és ha képtelenek ellenállni a vágynak, egyesüljenek a rend testvéreivel.

Eskü alatt vallotta, hogy a fent említett megtagadást, amit a felavatáskor végeztek, ugyanígy más említett dolgokat, amiket megkövetelt azoktól, akiket felvett, ***csak szóban követték el, nem szellemben***. Amikor megkérdeztük, hogy miért érzett gyötrelmet, és miért nem végezte el szellemben is azokat a dolgokat, amiket megtett, azt válaszolta, hogy ilyenek voltak a rend szabályai vagy inkább hagyományai, és hogy ő mindig remélte, hogy ezt a tévedést eltávolítják a mondott rendből.

Amikor megkérdeztük, hogy vajon bármely, általa újonnan felvett rendtag elutasította-e a leköpést és más becstelen dolgot, melyeket felsoroltunk, azt válaszolta, hogy csak kevesen, és végül mindannyian megtették, amit parancsoltak nekik. Azt is mondta, hogy bár ő maga utasította az általa felvett testvéreket, hogy egyesüljenek más testvérekkel, mindazonáltal ***ő sosem tett ilyet***, sem nem hallotta, hogy bárki más elkövette volna ezt a bűnt, kivéve a ***két-három testvért*** a tengeren túl, akiket emiatt bebörtönöztek Pilgrim várában.

Amikor kérdeztük, hogy a mondott rend valamennyi tagját ugyanúgy avatták-e fel, mint ő másokat, azt mondta, hogy nem tudja bizonyosan, csak a saját avatását ismeri, és azokét, akiket ő avatott fel, mivel a testvéreket titokban avatják fel, és csak azok tudnak róla, akik jelen vannak. Amikor kérdeztük, hogy úgy gondolja-e, hogy valamennyiüket ezen a módon avatták-e fel, azt mondta, hogy ugyanazt a rítust alkalmazták másoknál, mint az ő esetében, és ahogy ő felvett másokat.

Amikor kérdeztük ***az idol fejéről***, amiről az a hír járta, hogy a templomosok imádják, azt mondta, hogy ezt ***megmutatta neki Montpellier-ben Peter Alemandin testvér***, az ottani preceptor, és hogy ez a fej Peter testvér birtokában maradt.

Amikor megkérdeztük, hogy hány éves volt, amikor felvették a mondott rendbe, azt válaszolta, hogy az anyjától azt hallotta, hogy tizennyolc volt. Azt is mondta, hogy korábban meggyónta ezeket a dolgokat Guillaume de Paris testvér jelenlétében, aki az eretnekségek inkvizítora volt, vagy az ő helyettesének. Ezt a vallomást leírták, a végén Amise d'Orleans és néhány másik közjegyző aláírásával. Ő fenntartja ezt a vallomását, ahogy ez megtörtént, ugyanúgy fenntartja a jelenlegi vallomását, amely összhangban van

a korábbival. És ha bármi kiegészítés van ezzel a vallomással kapcsolatban, amit az inkvizítor vagy a helyettese előtt tett, azt ő helybenhagyja és megerősíti.

Amikor megkérdeztük, hogy kérésre, jutalomért, hálából, kegyért, félelemből, gyűlöletből vagy valaki rábeszélésére vallott, vagy kényszer hatása alatt, félve a kínzástól, azt válaszolta, hogy ***egyik sem*** [befolyásolta]. Amikor kérdeztük, hogy ***a letartóztatása után alávetették-e bármilyen vallatásnak vagy kínzásnak, azt válaszolta, hogy nem***.

Ezután a ***feloldozás*** kegyelmében részesítettük Hugo testvért, aki a fent leírt formában és módon megtagadta a jelenlétünkben elmondott és minden más eretnekséget, és megesküdött az Úr szent evangéliumára, és alázatosan kérte a feloldozás kegyelmét, és visszavezettük őt az egyházzal való egységbe, visszahelyezve őt az egyház hitével és szentségeivel való egyesüléshez.

Ezt követően, a hónap huszadik napján, a jelenlétünkben, valamint a jegyzők és tanúk jelenlétében személyesen megjelent ***Jacques de Molay*** lovagtestvér, a templomos lovagok rendjének nagymestere, és megesküdve a fent jelzett módon, alaposan kikérdeztetett, elmondván, hogy körülbelül negyvenkét évvel ezelőtt vette fel a mondott rend testvérei sorába Hubert de Pérraud lovagtestvér, Franciaország és Poitou akkori vizitátora, Beune-ben, Autun egyházmegyében, a helyi templomos rendház kápolnájában.

A rendbe való felvételével kapcsolatban azt mondta, hogy miután a felvevő átadta neki a köpenyt, megmutatta neki a [keresztet], és mondta neki, hogy tagadja meg Istent, akinek képét a kereszt ábrázolta, és hogy köpje le a keresztet. Ezt ő megtette, de szavai szerint ***nem a keresztre köpött, hanem mellé***. Azt mondta, hogy ezt a megtagadást szavakban tette, nem szellemben. A szodómia bűnével, a fej imádásával és a tiltott csókok gyakorlatával kapcsolatban alapos kikérdezés után azt mondta, hogy ***erről semmit sem tud***.

Amikor megkérdeztük, hogy kérésre, jutalomért, hálából, kegyért, félelemből, gyűlöletből vagy valaki rábeszélésére vallott, vagy kényszer hatása alatt, félve a kínzástól, azt válaszolta, hogy ***egyik sem*** [befolyásolta]. Amikor kérdeztük, hogy ***a letartóztatása után alávetették-e bármilyen vallatásnak vagy kínzásnak, azt válaszolta, hogy nem***.

Ezután a ***feloldozás*** kegyelmében részesítettük Jacques testvért, aki a fent leírt formában és módon megtagadta a jelenlétünkben elmondott és minden más eretnekséget, és megesküdött az Úr szent evangéliumára, és alázatosan kérte a feloldozás kegyelmét, és visszavezettük őt az egyházzal való egységbe, visszahelyezve őt az egyház hitével és szentségeivel való egyesüléshez.

A hónapnak ugyanezen a huszadik napján, a jelenlétünkben, valamint a jegyzők és tanúk jelenlétében ***Geoffroy de Gonneville*** testvér szabadon és önként megerősítette aláírásával a vallomását, amit felolvastak neki az anyanyelvén, és biztosította a jelenlévőket arról, hogy mindkét vallomását fenntartja, amit más alkalommal az inkvizítor vagy inkvizítorok előtt tett az említett eretnek kihágásokkal kapcsolatban, és amit előttünk, valamint a jegyzők és tanúk előtt tett; és hogy ha van még valami azon kívül, amit korábban az inkvizítor és inkvizítorok előtt mondott, azt ő megerősíti és igazolja.

A hónapnak ugyanezen a huszadik napján, a jelenlétünkben, valamint a jegyzők és tanúk jelenlétében ***Hugo de Perraud*** felvevőtestvér hasonlóképp szabadon és önként megerősítette aláírásával a vallomását, amit felolvastak neki az anyanyelvén.

Elrendeltük Robert de Condet-nek, a soissons-i egyházmegye klerikusának, apostoli jegyzőnek, akit alább felsorolunk a jegyzők és tanúk között, hogy jegyezze fel és tegye közzé ezeket a vallomásokat, és minden egyes dolgot, amit fentebb leírtunk, melyek előttünk, valamint a jegyzők és tanúk előtt lezajlottak, és mindent, amit részünkről cselekedtünk, pontosan úgy, ahogy fent bemutattuk, és csatolja a hiteles pecsétünket.

Megíratott a fent jelzett évben, indikcióban, hónapban, napon, pontifikátusban és helyen, a jelenlétünkben, valamint Umberto Vercellani, Nicolo Nicolai de Benvenuto az említett Robert de Condet jelenlétében, ugyanúgy Amise d'Orleans le Ratif mester, apostoli nótárius, valamint a kiváló és kegyes Raymond, az annecy-i egyházmegyében lévő Szt. Theofred bencés kolostor apátja, Berard de Boiano mester, Troia érseke, Raoul de Boset, párizsi gyóntató és kanonok, és Pierre de Soire, a cambresis-i Saint-Gaugery templom gondnoka, mint tanúk jelenlétében.

És én, Robert de Condet, a soissons-i egyházmegye klerikusa, apostoli nótárius, a többi jegyzővel és tanúkkal együtt mindent úgy írtunk le, ahogy történt, az említett tisztelendő atyák és bíboros papok, a magam és más jegyzők és tanúk jelenlétében, ugyanúgy azt is, amit uraságaik tettek. A bíboros urak parancsára készítettem ezt a jegyzőkönyvet, foglaltam hivatalos formába, és lepecsételtem, ahogy kérték.

És én is, Umberto Vercellani, béziers-i klerikus, apostoli nótárius, a többi jegyzővel és tanúkkal együtt mindent úgy írtunk le, ahogy történt, az említett tisztelendő atyák és bíboros papok, a magam és más jegyzők és tanúk jelenlétében, ugyanúgy azt is, amit uraságaik tettek, teljes részletességgel. A bíboros urak parancsára készítettem ezt a jegyzőkönyvet, foglaltam hivatalos formába, és lepecsételtem, ahogy kérték.

És én is, Nicolo Nicolai de Benevento, apostoli nótárius, a többi jegyzővel és tanúkkal együtt mindent úgy írtunk le, ahogy történt, az említett tisztelendő atyák és bíboros papok, a magam és más jegyzők és tanúk jelenlétében, ugyanúgy azt is, amit uraságaik tettek. A bíboros urak parancsára készítettem ezt a jegyzőkönyvet, foglaltam hivatalos formába, és lepecsételtem, ahogy kérték.

És én is, Arnulphe d'Orleans, akit le Ratif-nak neveznek, a szent római egyház nótáriusa, a többi jegyzővel és tanúkkal együtt mindent úgy írtunk le, ahogy történt, az említett tisztelendő atyák és bíboros papok, a magam és más jegyzők és tanúk jelenlétében, ugyanúgy azt is, amit uraságaik tettek. A bíboros urak parancsára készítettem ezt a jegyzőkönyvet, foglaltam hivatalos formába, és lepecsételtem, ahogy kérték.

http://www.inrebus.com/chinon.php

[121] Berengarii et Stephani cardinalium epistola[1] ad Philippum, regem Francorum, de negotio Templariorum. — Chinon, 20 août [1308].

Serenissimo principi, domino Philippo, Dei gratia regi Francorum illustri, sui devoti, Berengarius, tituli Sanctorum Nerei et Achillei, et Stephanus, tituli Sancti Ciriaci in T[h]ermis presbiter, et

1. D'après le ms. latin *10919*, fol. 126 v°-127 r° (Bibliothèque nationale de Paris).

Landulphus, Sancti Angeli dyaconus cardinales, salutem et sinceram in Domino karitatem. Nuper de mandato domini nostri summi pontificis ad castrum Caynone accedentibus, pro examinandis majore magistro ordinis militie Templi, magistro Cipri, visitatore Francie, preceptore Pictavie et Acquitanie, et preceptore Normannie, tam super hiis quibus ipsi sunt super heresis crimine diffamati quam etiam super toto ordine militie Templi, die vero sabbati post assumptionem beate Marie nuper preterita, evocato et presenti coram nobis preceptore dicti ordinis in regno Cipri, expositisque eidem articulis super quibus ipse et ordo erant in heresis crimine diffamati, prestitoque ab eodem juramento super impositis eidem, ipse tanquam filius obedientie, et suum recognoscens reatum, confessus abnegationem Domini nostri et spuitionem juxta crucem, eademque die evocato et presente coram nobis preceptore Normannie, et prestito ab eodem juramento, dictam abnegationem est confessus, simili modo evocatis in vesperis eadem die preceptore Pictavie, Normannie, et Acquitanie coram nobis, deliberante eodem usque in sequentem diem, confessus est quod promisit recipienti eumdem in ordine quod si unquam a fratribus dicti ordinis peteretur ab eodem utrum fecisset abnegationem Domini nostri, responderet quod fecisset eamdem, vocato postmodum et presente coram nobis fratre Hugone de Paraldo die dominica sequenti in mane, et ultimo magistro majore in vesperis ejusdem diei, eisdem sigillatim et singulis ar[122]ticulis propositis, deliberatione ab eis usque in sequentem diem petita et a nobis obtenta, predicta die lune comparens coram nobis prefatus frater Hugo, primitus prestito juramento, in confessione quam fecit Parisius persistens, specialiter predictam abnegationem per se factam est confessus et visionem capitis ydolatici et alia illicita, prout in ipsius confessione plenius continentur, demum die martis sequente comparente coram nobis majore magistro, juramento ab eo prestito, et propositis eidem articulis, confessus est abnegationem predictam, nobis supplicans quatinus quemdam fratrem servientem et familiarem suum, quem secum habebat, volentem confiteri audiremus. Et quia sic predictum magistrum penitentem de commissis vidimus et pro dicto fratre, ipsius familiari, sic rogantem, nos, licet a predicto summo pontifice commissa examinatio specialiter non esset nisi de quinque fratribus supradictis, confisi tamen de ipsius pape voluntate, ipsum fratrem audivimus : qui coram nobis comparens, et prestito juramento ab eodem,

confessus est abnegationem Dei, prout hec in instrumentis publicis inde confectis, sigillis nostris sigillatis, plenius continentur. Et sic itaque predictis omnibus examinatis et petentibus absolutionem de commissis, eisdem abjurantibus omnem heresim, sigillatim et singulariter absolvimus eosdem, et eos restituimus et incorporavimus sacramentis et Ecclesie unitati. Cum igitur, princeps illustris, misericordiam petenti non sit deneganda, dictique fratres misericordiam petentes, et specialiter magister major, Hugo de Paraldo, et preceptor terre ultramarine, sic juste, sic humiliter, sic devote predictas confessiones fecerint quod a Deo misericordiam et ab hominibus gratiam veraciter meruerunt, hinc est quod regiam magestatem affectuose precamur quatinus apud eos sic gratiose, favorabiliter et benigne vos geratis quod per hoc vestrum favorem [123] et gratiam sentiant meruisse, super premissis nichilominus credentes dilectis vestris militibus, G. et G., ac J[ohanni] de Yenvilla, latoribus presentium, qui nobiscum in dicto castro interfuerunt et super hoc diligentes. Scriptum in dicto castro, die martis post Assumptionem.

Berengarius és Stephanus bíborosok levele IV. (Szép) Fülöp, Franciaország királyához, az eretnekség vádjával illetett Templomos Lovagrend és vezetőik első tárgyalásáról, melyben ekkor még (1308. aug.) felmentik őket (in: Baluze: *Vitae Paparum Avenionensium,* 1693, III. 98-100)

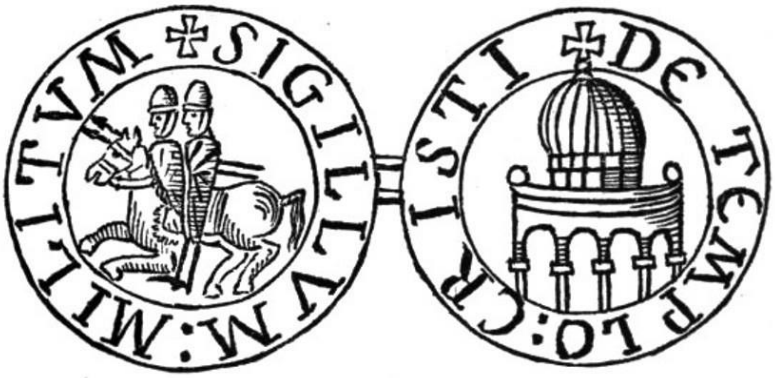

A Templárius Lovagrend pecsétje

(„Sigillum Militum de Templo Christi”)